

5 Σεπτεμβρίου 2014

Σωματική, σεξουαλική και συναισθηματική κακοποίηση των παιδιών

/ [Πεμπουσσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Μια καινούρια έκθεση της Unicef έρχεται να ρίξει φως σε σκοτεινές πλευρές της ζωής των παιδιών, παρουσιάζοντας νεότερα δεδομένα τα οποία αποκαλύπτουν την έντονη εξάπλωση της βίας, κάθε τύπου, κατά των παιδιών. Μεταξύ των νέων στοιχείων εντύπωση προκαλούν τα 120 εκατομμύρια κορίτσια που έχουν πέσει θύματα σεξουαλικής βίας, ενώ σε σχέση με την Ελλάδα, η αύξηση του bullying στη χώρα μας αποτελεί σίγουρα ένα σήμα κινδύνου με πολλούς αποδέκτες.

Η μεγαλύτερη μέχρι σήμερα συλλογή δεδομένων σχετικά με τη βία κατά των παιδιών δείχνει την εντυπωσιακή έκταση της σωματικής, σεξουαλικής και συναισθηματικής κακοποίησης - και αποκαλύπτει τις συμπεριφορές που διαιωνίζουν και δικαιολογούν τη βία, κρατώντας την «κρυμμένη σε κοινή θέα» σε κάθε χώρα και κοινότητα στον κόσμο.

«Αυτά είναι δυσάρεστα στοιχεία - καμία κυβέρνηση ή γονέας θα θέλει να τα δει», δήλωσε ο Εκτελεστικός Διευθυντής της UNICEF Άντονι Λέικ. «Αλλά εκτός και αν αντιμετωπίσουμε την πραγματικότητα που η κάθε εξοργιστική στατιστική αντιπροσωπεύει - την ζωή ενός παιδιού του οποίου το δικαίωμα σε μια ασφαλή, προστατευμένη παιδική ηλικία έχει παραβιαστεί - ποτέ δεν θα αλλάξουμε τη νοοτροπία ότι η βία κατά των παιδιών είναι φυσιολογική και επιτρεπτή. Δεν είναι τίποτα από τα δύο.»

Η έκθεση της UNICEF «Κρυμμένη σε κοινή θέα» βασίζεται σε στοιχεία από 190 χώρες, τεκμηριώνοντας τη βία σε μέρη όπου τα παιδιά θα πρέπει να είναι ασφαλή: στην κοινότητα, στο σχολείο, στο σπίτι τους. Περιγράφει λεπτομερώς τις διαρκείς, συχνά δια μέσου ολόκληρων γενεών συνέπειες της βίας, διαπιστώνοντας ότι τα παιδιά που εκτίθενται στη βία είναι πιο πιθανό να γνωρίσουν την ανεργία,

να ζουν σε συνθήκες φτώχειας και να γίνουν βίαια προς τους άλλους. Οι συγγραφείς της έκθεσης επισημαίνουν ότι τα δεδομένα προέρχονται μόνο από άτομα που ήταν ικανά και πρόθυμα να απαντήσουν και ως εκ τούτου αντιπροσωπεύουν τις ελάχιστες εκτιμήσεις.

Στοιχεία για την Ελλάδα που περιλαμβάνονται στην έκθεση επισημαίνουν ότι η Ελλάδα συγκαταλέγεται μεταξύ των 39 χωρών που απαγορεύουν τη σωματική τιμωρία των παιδιών σε κάθε περιβάλλον καθώς και στο σπίτι (2006). Όμως επισημαίνουν επίσης την εξάπλωση του φαινομένου του **σχολικού εκφοβισμού** (bullying) που παρουσιάζει οξεία άνοδο στη χώρα μας με το ποσοστό των παιδιών που παραδέχονται ότι άσκησαν εκφοβισμό σε άλλα παιδιά στο σχολείο τουλάχιστον μια φορά στους προηγούμενους 2 μήνες να ανέρχεται **σε 27% μεταξύ των 11χρονων και να φθάνει στο 51% μεταξύ 15χρονων**. Επιπλέον, η Ελλάδα βρίσκεται μεταξύ των Ευρωπαϊκών χωρών με τα υψηλότερα ποσοστά σωματικών συμπλοκών μεταξύ αγοριών και κοριτσιών στην εφηβεία (**51%**).

Σημαντικά ευρήματα περιλαμβάνουν:

- **Σεξουαλική βία:** Περίπου 120 εκατομμύρια κορίτσια κάτω των 20 ετών σε όλο τον κόσμο (περίπου το 1 στα 10) έχουν υποστεί εξαναγκαστική σεξουαλική επαφή ή άλλες εξαναγκαστικές σεξουαλικές πράξεις και το 1 στα 3 κορίτσια στην εφηβεία ηλικίας 15-19 ετών που έχουν κάποια στιγμή παντρευτεί (84 εκατομμύρια) έχουν πέσει θύματα κάποιας μορφής συναισθηματικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας που διαπράχθηκε από τους συζύγους ή τους συντρόφους τους. Η εξάπλωση της βίας από συντρόφους είναι 70% ή και παραπάνω στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό και στην Ισημερινή Γουινέα και προσεγγίζει ή υπερβαίνει το 50% στην Ουγκάντα, την Ενωμένη Δημοκρατία της Τανζανίας και τη Ζιμπάμπουε. Στην Ελβετία, μια εθνική έρευνα μεταξύ κοριτσιών και αγοριών ηλικίας 15 έως 17 ετών το 2009 διαπίστωσε ότι το 22% και 8% αντίστοιχα, είχαν βιώσει τουλάχιστον ένα περιστατικό σεξουαλικής βίας που περιλάμβανε τη φυσική επαφή. Η πιο κοινή μορφή σεξουαλικής βίας και για τα δύο φύλα ήταν θυματοποίηση στον κυβερνοχώρο.
- **Ανθρωποκτονία:** Το ένα πέμπτο των θυμάτων ανθρωποκτονίας σε παγκόσμιο επίπεδο είναι παιδιά και έφηβοι ηλικίας κάτω των 20 ετών, με συνέπεια περίπου 95.000 θανάτους το 2012. Η ανθρωποκτονία αποτελεί την κύρια αιτία θανάτου μεταξύ ανδρών ηλικίας 10 έως 19 ετών στον Παναμά, τη Βενεζουέλα, το Ελ Σαλβαδόρ, το Τρινιντάντ και Τομπάγκο, τη Βραζιλία, τη Γουατεμάλα και την Κολομβία. Η Νιγηρία εμφανίζει τον υψηλότερο αριθμό ανθρωποκτονιών παιδιών - 13.000. Μεταξύ των χωρών της Δυτικής Ευρώπης

και της Βόρειας Αμερικής, οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν το υψηλότερο ποσοστό ανθρωποκτονιών.

- **Σχολικός Εκφοβισμός:** Λίγο πάνω από 1 στους 3 μαθητές ηλικίας 13 έως 15 ετών σε όλο τον κόσμο βιώνουν σε τακτική βάση τον εκφοβισμό μέσα στο σχολείο. Στη Σαμόα, η αναλογία αυτή είναι σχεδόν 3 στους 4. Σχεδόν το ένα τρίτο των μαθητών 11 έως 15 ετών στην Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική αναφέρουν ότι έχουν ασκήσει εκφοβισμό σε άλλα παιδιά - στη Λετονία και τη Ρουμανία το παραδέχονται σχεδόν οι 6 στους 10.
- **Βίαια πειθαρχία:** Περίπου 17% των παιδιών σε 58 χώρες υπόκεινται σε σοβαρές μορφές σωματικής τιμωρίας (χτυπήματα στο κεφάλι, τα αυτιά ή το πρόσωπο ή δυνατά και επανειλημμένα χτυπήματα). Πάνω από το 40% των παιδιών ηλικίας 2 έως 14 ετών βιώνουν τη σοβαρή σωματική τιμωρία στο Τσαντ, την Αίγυπτο και την Υεμένη. Συνολικά, τρεις στους 10 ενήλικες πιστεύουν ότι η σωματική τιμωρία χρειάζεται για να αναθρέψουν σωστά τα παιδιά. Στη Σουαζιλάνδη, το 82% λέει ότι η σωματική τιμωρία είναι απαραίτητη.
- **Στάσεις απέναντι στη βία:** Σχεδόν τα μισά από όλα τα κορίτσια στην εφηβεία ηλικίας 15 έως 19 ετών (περίπου 126 εκατομμύρια) πιστεύουν ότι ο σύζυγος δικαιολογείται να χτυπήσει τη σύζυγό του κάτω από ορισμένες συνθήκες. Το ποσοστό αυτό αυξάνεται σε 80% ή περισσότερο στο Αφγανιστάν, τη Γουινέα, την Ιορδανία, το Μάλι και το Τιμόρ-Λέστε. Σε 28 από 60 χώρες με στοιχεία για τα δύο φύλα, ένα μεγαλύτερο ποσοστό κοριτσιών από τα αγόρια πιστεύουν ότι η ο ξυλοδαρμός της συζύγου είναι μερικές φορές δικαιολογημένος. Στην Καμπότζη, τη Μογγολία, το Πακιστάν, τη Ρουάντα και τη Σενεγάλη, τα κορίτσια έχουν περίπου διπλάσιες πιθανότητες από τα αγόρια να νομίζουν ότι ο σύζυγος δικαιολογείται μερικές φορές να δέρνει τη γυναίκα του. Στοιχεία από 30 χώρες δείχνουν ότι περίπου 7 στα 10 κορίτσια 15-19 ετών, που είχαν πέσει θύματα σωματικής ή/και σεξουαλικής κακοποίησης ποτέ δεν είχαν αναζητήσει βοήθεια: πολλά είπαν ότι δεν νόμιζαν ότι ήταν κακοποίηση ή ότι δεν το βλέπουν ως πρόβλημα.

Η UNICEF υποδεικνύει έξι στρατηγικές ώστε να γίνει η κοινωνία στο σύνολό της, από τις οικογένειες μέχρι τις κυβερνήσεις, ικανότερη στην πρόληψη και τον περιορισμό της βίας κατά των παιδιών. Αυτές περιλαμβάνουν **1)** την υποστήριξη των γονέων, κηδεμόνων και οικογενειών **2)** την επιμόρφωση των παιδιών με δεξιότητες **3)** την αλλαγή νοοτροπιών που ενθαρρύνουν τη βία και τις διακρίσεις **4)** την παροχή και προώθηση υποστηρικτικών υπηρεσιών προς τα παιδιά **5)** την ενίσχυση των δικαστικών, ποινικών και κοινωνικών συστημάτων και υπηρεσιών και **6)** την αύξηση των διαθέσιμων δεδομένων και της ευαισθητοποίησης σχετικά με τη βία και το ανθρώπινο και κοινωνικο-οικονομικό κόστος της, προκειμένου να

αλλάξουν οι νοοτροπίες και τα πρότυπα.

«Η βία κατά των παιδιών λαμβάνει χώρα κάθε μέρα, παντού. Και ενώ κατά κύριο λόγο βλάπτει ατομικά τα παιδιά, διαρρηγνύει επίσης τον κοινωνικό ιστό – υπονομεύοντας τη σταθερότητα και την πρόοδο. Αλλά η βία κατά των παιδιών δεν είναι αναπόφευκτη. Μπορεί να προληφθεί – αν αρνηθούμε να αφήσουμε τη βία να παραμένει στις σκιές,» δήλωσε Άντονι Λέικ. «Τα στοιχεία σε αυτή την έκθεση μας υποχρεώνουν να δράσουμε – για το καλό του κάθε ενός από όλα αυτά τα παιδιά ξεχωριστά και για τη μελλοντική δύναμη των κοινωνιών σε όλο τον κόσμο.»

Πρωτοβουλίες της UNICEF κατά της βίας

Η UNICEF ξεκίνησε την πρωτοβουλία **#ENDViolence** για να παροτρύνει τη συλλογική δράση για τον τερματισμό της βίας κατά των παιδιών, τονίζοντας το γεγονός ότι η βία είναι παντού, αλλά συχνά συμβαίνει χωρίς να γίνεται αντιληπτή ή είναι ανεκτή λόγω των κοινωνικών και πολιτιστικών προτύπων. Με το σύνθημα «Κάντε το αόρατο, ορατό», η πρωτοβουλία αποσκοπεί στην αύξηση της ευαισθητοποίησης ως ένα πρώτο βήμα για την αλλαγή νοοτροπιών, συμπεριφορών και πολιτικών. Η πρωτοβουλία αυτή υποστηρίζει επίσης τις προσπάθειες για την συλλογή στοιχείων σχετικά με το τι είναι αποτελεσματικό και ενισχύει την αντίληψη ότι η βία μπορεί να προληφθεί μέσα από το παράδειγμα επιτυχημένων προσπαθειών και κινημάτων σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας. Περίπου 70 χώρες σε όλο τον κόσμο έχουν ενταχθεί επίσημα στο #ENDviolence, ενισχύοντας τις προσπάθειες για τον εντοπισμό, την παρακολούθηση και την αναφορά της βίας κατά των παιδιών σε όλες τις μορφές της. Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε την ιστοσελίδα: <http://www.unicef.org/endviolence/>

Στην Ελλάδα η UNICEF Ελλάδος έχει ξεκινήσει εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης εκπαιδευτικών και μαθητών για την καταπολέμηση του σχολικού εκφοβισμού (bullying) και της βίας με σχετικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα σε όλα τα σχολεία της χώρας με αντίστοιχο εκπαιδευτικό υλικό.

Μπορείτε να δείτε τα στοιχεία για την Ελλάδα εδώ:

http://www.unicef.gr/uploads/filemanager/PDF/2014/pinakes_Greece.pdf

Οι πλήρεις εκθέσεις της UNICEF, βρίσκονται στις παρακάτω διευθύνσεις:

- “Hidden in plain sight: A statistical analysis of violence against children”

URL: http://www.unicef.org/publications/index_74865.html

- “Strategies for Preventing and Responding to Violence against Children”

URL: http://www.unicef.org/publications/index_74866.html